

„Jednom sam tražio šibicu da od nje napravim čačkalicu, a ona mi donijela upaljač“

Vjekoslav Dragojević: *Veliki cirkus*

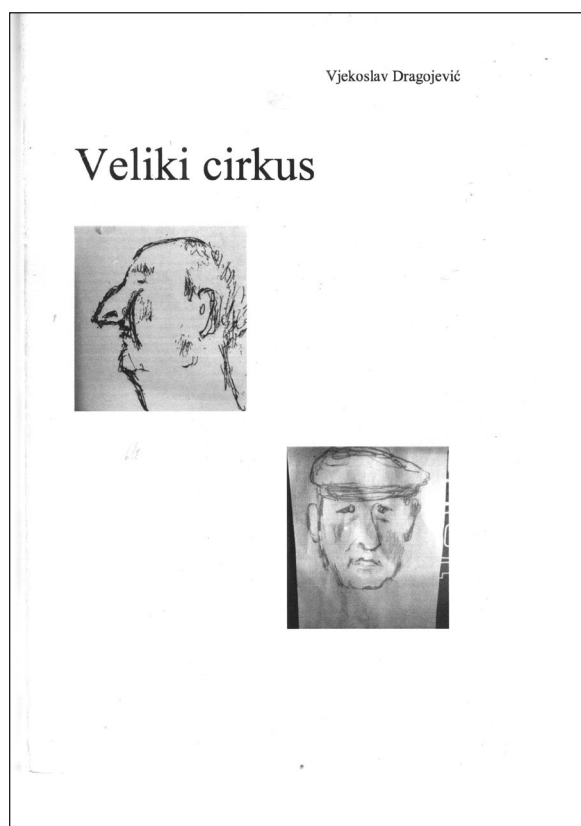
Tonko Barčot, Vela Luka
tonbarcot@yahoo.com

Dugo sam se premišljao kako nasloviti tekst, jer bilo je toliko zvučnih misli i citata koji su se nudili kao na pladnju. Prelomio sam sa čačkalicom, odnosno nerazumijevanjem, boljom ovog našeg društva, a kojem je dosta prostora posvećeno u ovoj knjizi. Knjizi koja nema podatka o mjestu i godini izdanja, nema svoj ISBN broj, koja nije opterećena formom. I što više razmišljam o tome, taj mi se očito namjerni propust autora čini logičnim. S mnoštvom adresa na svom životnom putu, nema svrhe ni potrebe odabirati neku, a još relativnijom kategorijom čini se vrijeme. Godina ova ili ona, tako je svejedno.

O autoru nisam puno znao, tek da živi izvan Luke. Često bi ga znao sresti na biciklu, laganog kasa, i s koficom punom smokava. O njegovom ocu Juretu sam znao nešto više, a tko u Luci ne zna neku prispodobu iz njegova života. Nemoguće se bilo neočešati o njegovu jedinstvenu, tešku, ali i uzvišenu pojavu.

O čemu knjiga govori? O svemu, a ponajviše o fenomenu života i potrazi za vlastitom srećom. Vjekoslav Dragojević pričajući o vlastitom životnom putu, njegovim izazovima i počinjenim greškama, nastoji čitatelju olakšati i skratiti njegov put do postizanja iste. Ima u njegovom nizanju i opisivanju životnih pojmova (kao što su: volja i moć, ličnost, sloboda, smrt, subjektivnost...) nešto i odbojne 'selfhelpovske' manire, ali u Dragojevićevoj knjizi nema ni lažnog niti pretencioznog. I kada savjetuje, on nije razmetljiv, ne pretjeruje, svemu pristupa razložno i potkrijepljeno, ponajprije vlastitim iskustvima.

Lučanima će biti naročito zanimljiv prvi dio knjige u kojem Vjekoslav piše o svojem ocu i obitelji. Čini on to bez ikakvog uljepšavanja. Ne krije

Čita se u dahu, otvara mnoga pitanja i nove perspektive. Pripomoći će i u nekim našim dilemama (no potrebno je znati da najkraći nije uvijek i najbolji put). Jednostavno je drukčija i premda dosta piše o (ljudskoj) hladnoći, topla je i neposredna.

on ni očaj ni nevolju ni otuđenost, ni svo siromaštvo roditeljske ljubavi. Uza sve one priče po kojima je Jure Ugnje poznat po Luci, Vjekoslav nam otkriva i onu drugu stranu koja se mogla naslutiti. Jer jedno je biti promatrač, a drugo sin i iznutra na svojim plećima osjećati svu težinu te posebnosti.

Vjeko Ugnje daje i poseban portret Luke i Lučana, a na tragu očeva razmišljanja. Daleko je to od ideala opjevana vale kojoj se svatko divi, a domaćini rado kite. Vala je to otuđenih ljudi koji nisu spremni pomoći, već dapače rado i odmažu. Vjerojatno se Lučanima ova 'ugnjetovska' istina neće svidjeti, no bilo ju je potrebno napisati i čuti. Ne samo zato što je legitimna sama po sebi, već jer je otrežnjujuća i deziluzionirajuća, rastjerava maglu naše nepotkrijepljene samodopadnosti.

Neće se svi čitatelji složiti niti s Ugnjetovim pogledima na društvenu stvarnost koja nas je okruživala i okružuje. Posebno će se prisjetiti Jugoslavije jer će se i sam definirati Jugoslavenom. To je pokazao i posebnom mješavinom pisma kojim

piše. No, važno je naglasiti da ta njegova istina, premda nedvosmislena, nije isključujuća.

Iznimno zanimljiv dio knjige prati Dragojevića na njegovom putu od Vele Luke do Sarajeva, od Herceg Novog do Beograda i Švedske. Izdvojit ću bremenitu sarajevsku ratnu epizodu i njegov bijeg iz okruženja, gorke trenutke u Beogradu pred odlazak iz Jugoslavije, te snalaženje u Švedskoj i razbijanje svih iluzija o otvorenom i demokratskom skandinavskom društvu. Dragojević piše i o svojoj ljubavi prema glazbi i bavljenju s njom. Vrhunci u Sarajevu, a poslije i u Herceg Novom posebno su opisani i naglašeni.

Na samom početku stoji napomena kako je knjiga namijenjena bliskim mu ljudima koji se pozele susresti s njim. Čita se u dahu, otvara mnoga pitanja i nove perspektive. Pripomoći će i u nekim našim dilemama (no potrebno je znati da najkraći nije uvijek i najbolji put). Jednostavno je drukčija i premda dosta piše o (ljudskoj) hladnoći, topla je i neposredna.